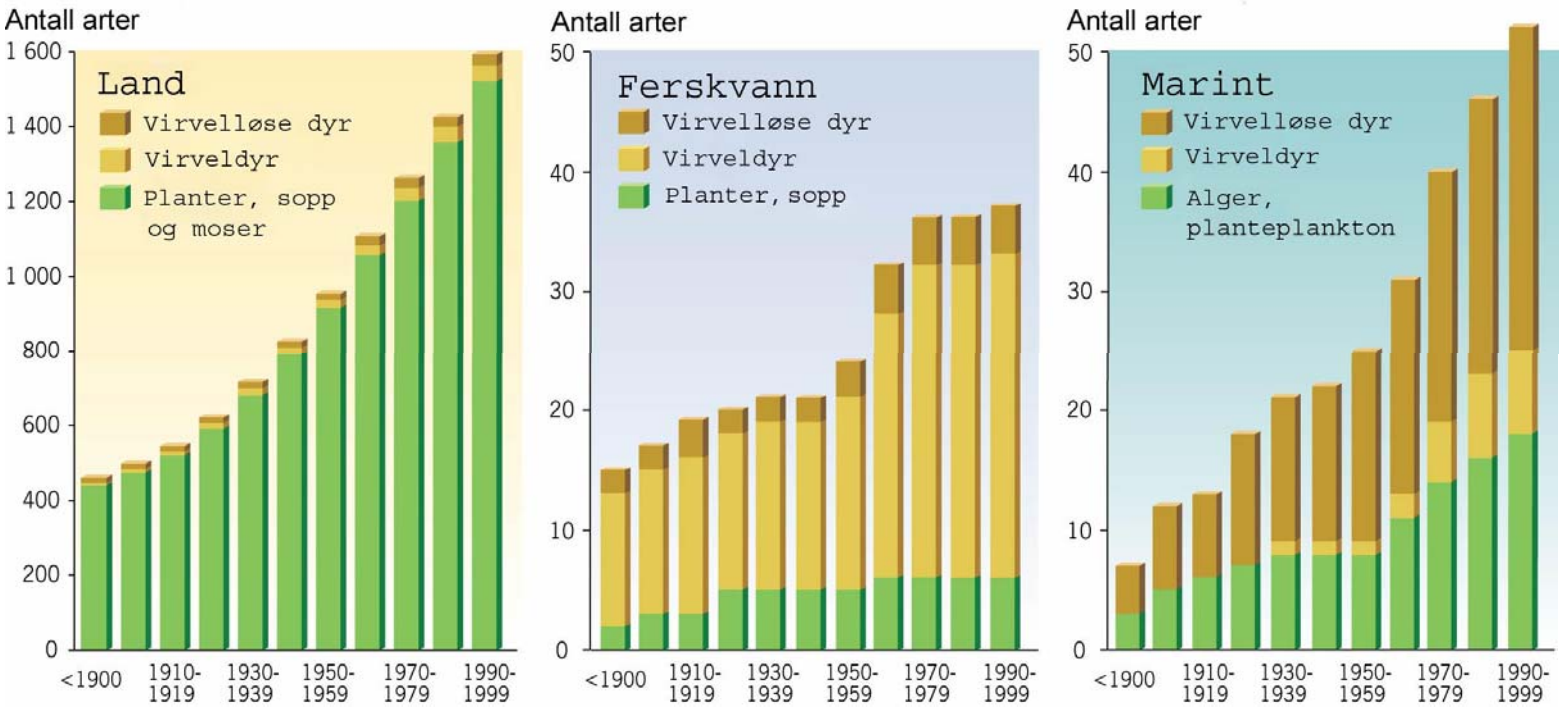
Fremmede arter – tverrsektoriell strategi – fylkesmannens rolle

Heidi Hansen, Biomangfoldseksjonen i DN

Fremmede arter – en global utfordring

www.biodiv.org/gbo2/default.shtml

Invaderende fremmede arter koster penger!

- Fremmede arter koster det amerikanske samfunnet 123 milliarder dollar årlig
- Gyro koster Norge 250 millioner årlig
- Hindre videre spredning av ørekyt på Hardangervidds kostet ca 4 millioner kr
- Bekjempelse av amerikansk blomstertrips koster Norge opp til 1,5 milliard årlig
- Bekjempelse av potettørråte koster 55-65 millioner kr årlig…….

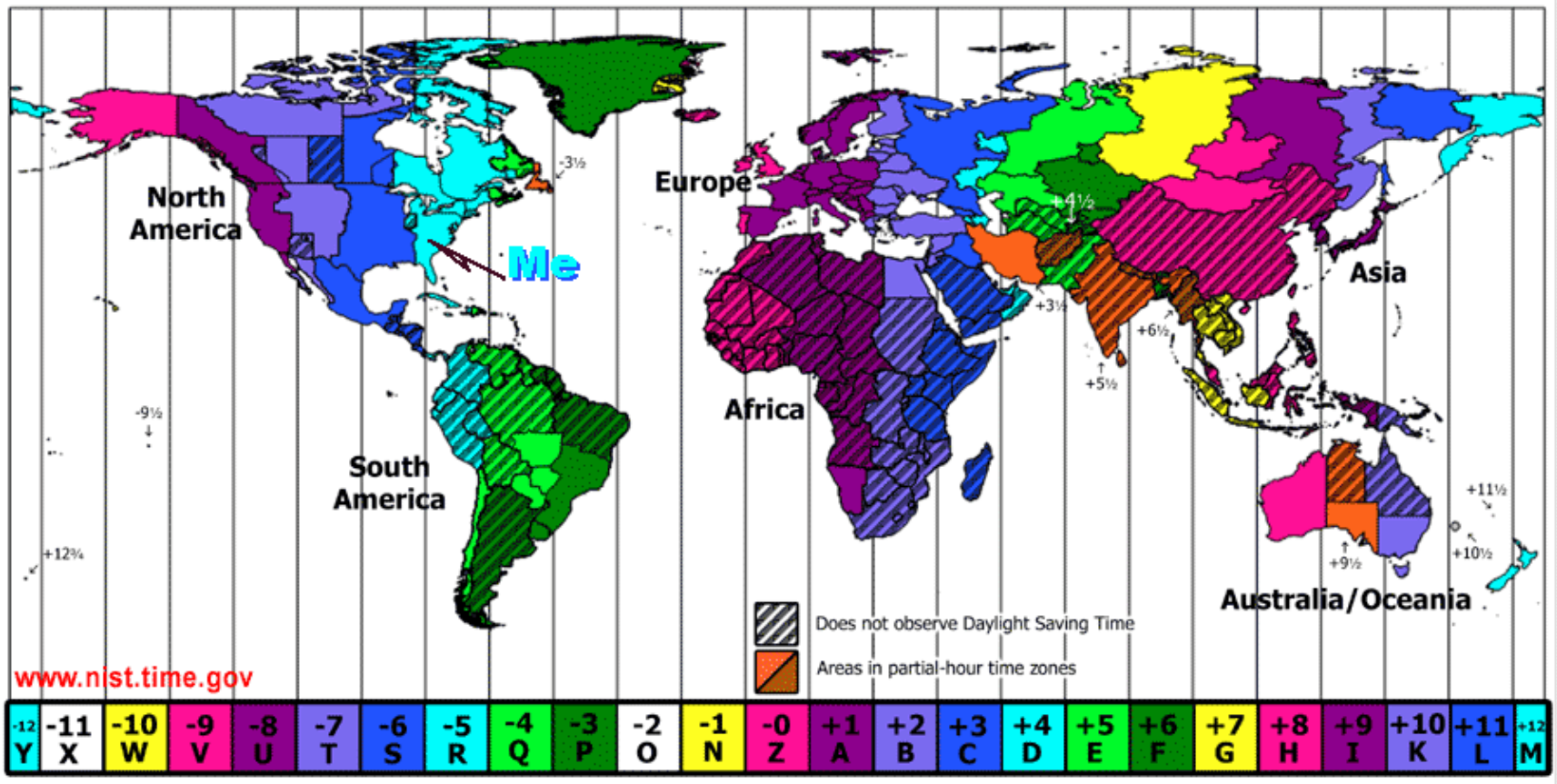
Konvensjonen om biologisk mangfold, Artikkel 8h:

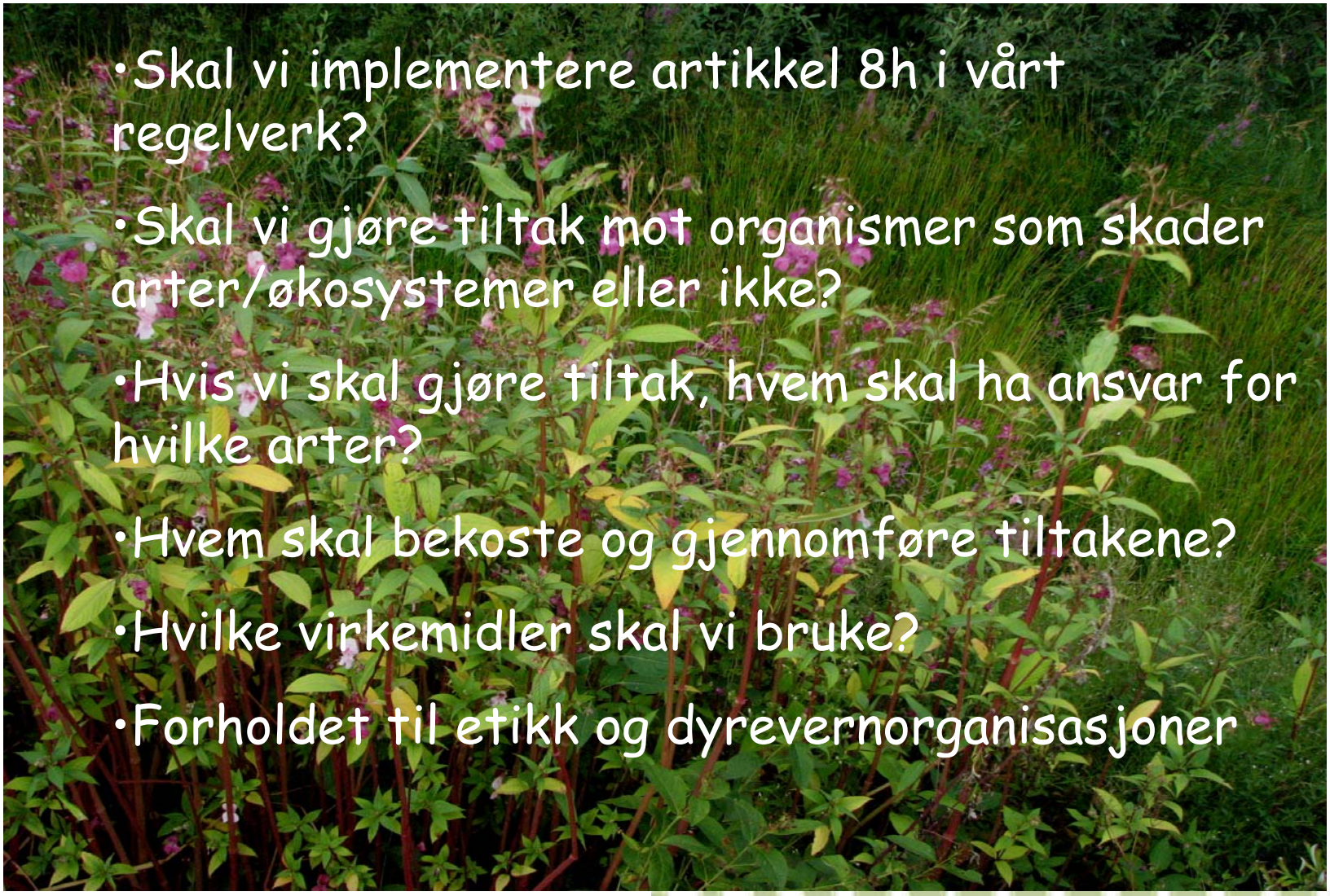

"Partene skal så lang det er mulig og hensiktsmessig hindre innføring av, kontrollere eller utrydde fremmede arter som truer økosystemer, habitat eller arter"

Nasjonalt resultatmål

Menneskeskapt spreding av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene skal ikke skade eller begrense økosystemene sin funksjon.

North America
Me
Europe
Asia
Africa
South America
Australia/Oceania
-3½
+4½
+3½
+6½
+5½
-9½
+12¾
+11½
+10½
+9½
Does not observe Daylight Saving Time
Areas in partial-hour time zones
www.nist.time.gov
-12 Y
-11 X
-10 W
-9 V
-8 U
-7 T
-6 S
-5 R
-4 Q
-3 P
-2 O
-1 N
-0 Z
+1 A
+2 B
+3 C
+4 D
+5 E
+6 F
+7 G
+8 H
+9 I
+10 K
+11 L
+12 M

Hvilke utfordringer har vi?

- Skal vi implementere artikkel 8h i vårt regelverk?
- Skal vi gjøre tiltak mot organismer som skader arter/økosystemer eller ikke?
- Hvis vi skal gjøre tiltak, hvem skal ha ansvar for hvilke arter?
- Hvem skal bekoste og gjennomføre tiltakene?
- Hvilke virkemidler skal vi bruke?
- Forholdet til etikk og dyrevernorganisasjoner

Vi tar med oss nyttevekster…

Categories of tick-induced hair damage

no damage

light damage

moderate damage

severe damage

Ghost moose
(> 80% winter hair coat of lateral torso damaged by tick-induced grooming)

Organismer flyttes over store avstander på kort tid

Setter ut arter for å reparere på skader…

Vi ønsker å pynte opp rundt oss….

Økte jakt- og fisketilbudet

Hvem skal vi ta vare på?

Fremmede arter en trussel mot trua arter

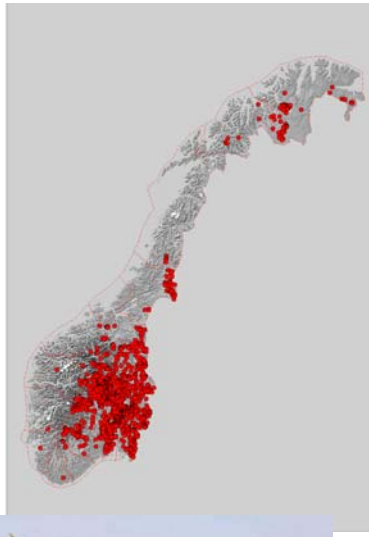

Hvem vil vi ha?
Hva vil vi ofre?

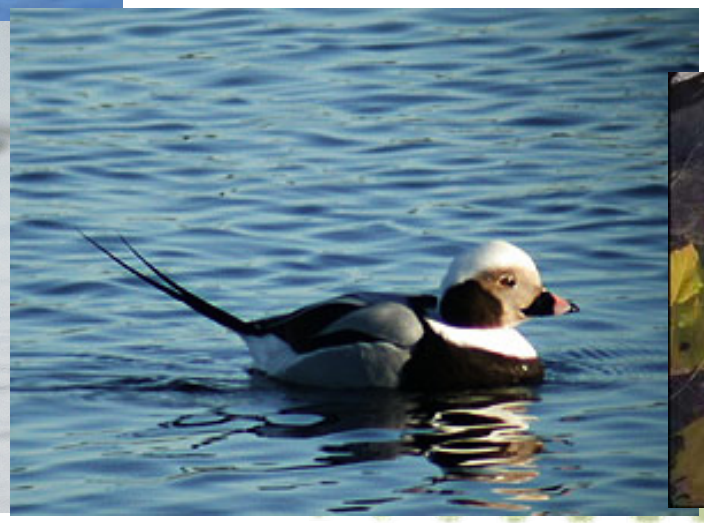

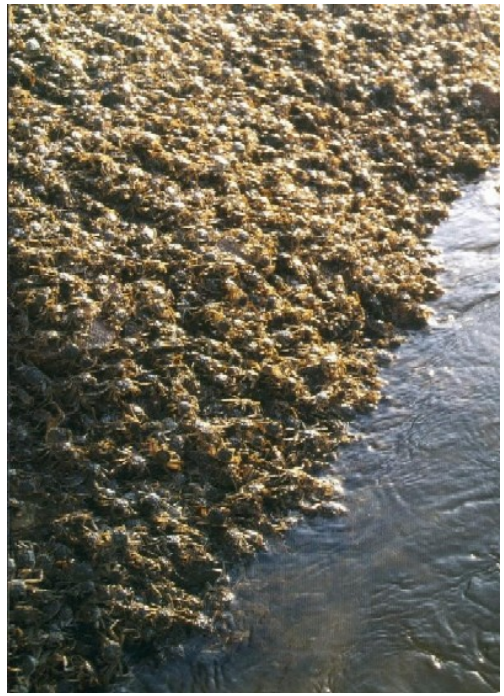

Hvem skal ha ansvar for bekjempelse og/eller tiltak mot de ulike artene?

Kongekrabbe

Kinesisk ullhåndskrabbe

Kaninenes beste venn

GRESSHOLMEN (VG) Når Jan-Erik Johansen setter seg på rumpa og smatter, forvandles gressletten til et hav av svarte og brune kaniner.

PÃ PASSEREN: Jan-Erik Johansen har passet på kaninbestanden på Gressholmen hver dag i 4 år. Han har sørget for at det er blitt slutt på dyrplageri og tjuvslakting. Kaninene viser stor tillit til sin beskytter.

Tverrsektoriell strategi/handlingsplan

- Bekjempelse av fremmede invaderende arter får nå en egen tverrsektoriell strategi
- Oppstartseminar med sektorene september 2005
- Strategien/handlingsplanen skal ut på høring til departementene neste uke
- Skal være ferdig i løpet av 2006

Grunnleggende prinsipper

- Føre var prinsippet
- Økosystemtilnærming
- Sektoransvar
- Forurenser skal betale
- "Guiding principles" fra konvensjonen om biologisk mangfold

Miljøforvaltningen

- Implementere artikkel 8h i eget sektorregelverk, videreføre streng praksis
- Rådgivere/pådrivere i forhold til andre sektorer
- Økt informasjon om regelverk og konsekvenser for biomangfold ved flytting av arter
- Trekke inn Statens naturoppsyn
- Fylkesmennenes miljøvernavdeling
- Kommuner
- Frivillige organisasjoner

Fylkesmennenes rolle i arbeidet med fremmede arter

- De har i dag ingen vesentlig rolle
- Skal ha en rolle når det gjelder både informasjon, kartlegging, og tiltak for å bekjempe/kontroller uønskede arter
- Veilederrolle overfor kommuner og andre regionale sektorer

Prioriteringer i 2007

- Starte oppfølgingen av tverrsektoriell strategi/handlingsplan
- Med bakgrunn i ADBs lister over fremmede arter gjøre prioritering av hvilke fremmede arter som vi må starte å jobbe med
- Diskutere sektorvis fordelig av de prioriterte artene